

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Document de ședință

A7-0012/2012

12.1.2012

RAPORT

referitor la o abordare europeană coerentă în materie de acțiuni colective în
despăgubire
(2011/2089(INI))

Comisia pentru afaceri juridice

Raportor: Klaus-Heiner Lehne

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN.....	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	12
AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI ECONOMICE ȘI MONETARE.....	19
AVIZ AL COMISIEI PENTRU PIAȚA INTERNĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR	25
REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE	32

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la o abordare europeană coerentă în materie de acțiuni colective în despăgubire

(2011/2089(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Documentul de lucru al serviciilor Comisiei din 4 februarie 2011 intitulat „Consultarea publică: către o abordare europeană coerentă în materie de acțiuni colective în despăgubire” (SEC(2011)0173),
- având în vedere proiectul de Document de orientare intitulat „Stabilirea daunelor în acțiunile în despăgubire întentate pentru încălcarea articolului 101 sau 102 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene”, publicat de Comisie în iunie 2011,
- având în vedere Directiva 2009/22/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor¹,
- având în vedere Documentul de consultare al Comisiei pentru o dezbatere pe marginea Cărții verzi privind recursul colectiv pentru consumatorilor, publicat de Comisie în 2009;
- având în vedere Rezoluția sa din 26 martie 2009 referitoare la Cartea albă privind acțiunile în despăgubire pentru cazurile de încălcare a normelor CE antitrust²;
- având în vedere Cartea verde a Comisiei din 27 noiembrie 2008 privind recursul colectiv pentru consumatori (COM(2008)0794),
- având în vedere Rezoluția sa din 20 ianuarie 2011 referitoare la Raportul privind politica în domeniul concurenței pe anul 2009³,
- având în vedere Cartea albă a Comisiei din 2 aprilie 2008 privind acțiunile în despăgubire pentru cazurile de încălcare a normelor CE antitrust (COM(2008)0165),
- având în vedere raportul Monti din 9 mai 2010 intitulat „O nouă strategie pentru piața unică”,
- având în vedere Comunicarea Comisiei din 13 martie 2007, intitulată „Strategia UE pentru politica de protecție a consumatorilor 2007-2013. Mai multă putere consumatorilor, bunăstare crescută și protecție eficientă a acestora” (COM(2007)0099),
- având în vedere Rezoluția sa din 25 octombrie 2011 referitoare la soluționarea alternativă a litigiilor în materie civilă, comercială și de familie⁴,
- având în vedere Rezoluția sa din 13 septembrie 2011 referitoare la punerea în aplicare a

¹ JO L 110, 1.5.2009, p. 30.

² JO C 117 E, 6.5.2010, p.161.

³ Texte adoptate, P7_TA(2011)0023.

⁴ Texte adoptate, P7_TA(2011)0449.

Directivei privind medierea în statele membre, impactul acesteia asupra medierii și acceptarea sa de către instanțe¹,

- având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
 - având în vedere Raportul Comisiei pentru afaceri juridice și avizele Comisiei pentru afaceri economice și monetare, al Comisiei pentru industrie, cercetare și energie și cel al Comisiei pentru piața internă și protecția consumatorilor (A7-0012/2012),
- A. întrucât în spațiul european de justiție, cetățenii și societățile trebuie nu numai să beneficieze de drepturi, ci și să fie în măsură să-și exercite practic aceste drepturi în mod efectiv și eficient;
- B. întrucât legislația UE adoptată recent este concepută astfel încât să permită părților implicate în situații transfrontaliere fie să-și exercite drepturile în mod efectiv², fie să recurgă la soluții extrajudiciare, prin procedura de mediere³;
- C. întrucât beneficiile metodei de soluționare alternativă a litigiilor sunt incontestabile și accesul echitabil la justiție ar trebui să fie în continuare disponibil pentru toți cetățenii UE;
- D. întrucât, potrivit Eurobarometrului Flash „Atitudinile consumatorilor față de comerțul transfrontalier și protecția consumatorilor” din martie 2011, 79 % dintre consumatorii europeni declară că ar fi mai înclinați să își apere drepturile în instanță dacă s-ar putea alătura altor consumatori care reclamă aceeași problemă;
- E. întrucât consumatorii afectați de o încălcare a legii care doresc să urmeze o procedură în instanță pentru a obține despăgubiri în mod individual se confruntă adesea cu bariere semnificative din punctul de vedere al posibilităților efective și al accesibilității fizice și financiare, din cauza costurilor uneori ridicate aferente litigiului, a eventualelor costuri psihologice, a unor proceduri complexe și îndelungate și a lipsei de informații cu privire la căile de atac disponibile;
- F. întrucât, atunci când un grup de cetățeni sunt victime ale aceleiași încălcări a legii, acțiunile individuale pot să nu constituie un mijloc eficient de a opri practicile ilegale în cauză sau de a obține despăgubiri, mai ales dacă pierderea individuală este mică în comparație cu costurile implicat de litigiu;
- G. întrucât, în unele state membre, rezultatele generale ale instrumentelor existente de atac în justiție și de aplicare a legii concepute la nivel comunitar nu sunt considerate satisfăcătoare sau nu sunt suficient cunoscute, fiind, în consecință, prea puțin utilizate;
- H. întrucât integrarea piețelor europene și multiplicarea activităților transfrontaliere care rezultă din aceasta evidențiază necesitatea unei abordări coerente la nivelul UE, care să

¹ Texte adoptate, P7_TA(2011)0361.

² Regulamentul (CE) nr. 861/2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, JO L 199, 31.07. 2007, p. 1. Regulamentul (CE) nr. 1896/2006 de instituire a unei proceduri europene de somație de plată, JO L 399, 30.12.2006, p 1); Regulamentul (CE) nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate, JO L 143, 30.04. 2004, p. 15.

³ Directiva 2008/52/CE privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, JO L 136, 24.5.2008, p.3.

vizeze numeroasele cazuri în care consumatorii nu obțin nimic, deoarece procedurile pentru acțiunea colectivă în vederea obținerii de despăgubiri care au fost introduse într-o serie de state membre nu oferă soluții transfrontaliere,

- I. întrucât autoritățile naționale și europene joacă un rol esențial în ceea ce privește asigurarea respectării legislației UE, iar asigurarea respectării prin actori privați nu ar trebui decât să vină în completarea forțelor publice, fără însă a le putea înlocui;
- J. întrucât asigurarea respectării legii de către autoritățile publice, prin oprirea încălcărilor și impunerea de amenzi, nu permite în sine despăgubirea consumatorilor pentru prejudiciul suferit;
- K. întrucât gruparea plângerilor într-o singură procedură de acțiune colectivă în despăgubire sau autorizarea ca o astfel de plângere să fie introdusă de către o entitate reprezentativă sau de către un organism reprezentativ care acționează în interes public ar putea simplifica procesul și reduce costurile pentru părțile implicate;
- L. întrucât un sistem de acțiune colectivă poate fi un complement util, dar nu poate înlocui protecția juridică individuală;
- M. întrucât Comisia trebuie să respecte principiile subsidiarității și proporționalității în ceea ce privește orice propunere care nu este de competența exclusivă a Uniunii,
 1. salută consultarea pe orizontală menționată mai sus și subliniază că victimele practicilor ilegale – cetățeni și societăți deopotrivă – trebuie să aibă posibilitatea de a revendica despăgubiri pentru daunele sau pierderile individuale suferite, în special în cazul unor prejudicii difuze și dispersate, atunci când există posibilitatea ca riscurile privind costurile să nu fie proporționale cu daunele suferite;
 2. ia act de eforturile depuse de Curtea Supremă a SUA pentru limitarea proceselor intentate neîntemeiat și a recurgerii abuzive la sistemul american de proceduri colective¹ și subliniază că Europa ar trebui să se abțină de la introducerea unui astfel de sistem de tip american sau a oricărui alt sistem care nu respectă tradiția juridică europeană;
 3. salută eforturile statelor membre de consolidare a drepturilor victimelor comportamentelor ilicite prin introducerea sau planurile de introducere a unei legislații menite să faciliteze despăgubirea, evitând în același timp o cultură orientată asupra intentării neîntemeiate a proceselor;
 4. salută acțiunile Comisiei privind o abordare europeană coerentă a acțiunilor colective în despăgubire și solicită Comisiei să demonstreze în studiul său de impact că, în conformitate cu principiul subsidiarității, sunt necesare acțiuni la nivelul UE pentru a îmbunătăți actualul cadru de reglementare al UE, astfel încât victimele încălcărilor legislației UE să poată fi despăgubite pentru daunele suferite, contribuind, în acest mod, la creșterea încrederii consumatorilor și la buna funcționare a pieței interne;
 5. subliniază beneficiile posibile ale acțiunilor judiciare colective din punctul de vedere al reducerii costurilor și al creșterii certitudinii juridice pentru reclamanți, pârâți și sistemul

¹ Wal-Mart Stores Inc. v. Dukes et al. 564 U. S. xxx (2011).

judiciar în egală măsură, prin evitarea acțiunilor judiciare paralele referitoare la revendicări similare;

6. consideră că, în ceea ce privește sectorul concurenței, transpunerea în practică la nivelul instituțiilor publice este esențială pentru punerea în aplicare a dispozițiilor tratatelor, pentru atingerea deplină a obiectivelor UE și pentru asigurarea punerii în aplicare a legislației UE în materie de concurență de către Comisie și autoritățile naționale competente în materie;
7. reamintește că, în prezent, numai statele membre legiferează în ceea ce privește normele naționale referitoare la cuantificarea despăgubirilor ce pot fi acordate; mai observă și că punerea în aplicare a legislației naționale nu trebuie să împiedice aplicarea uniformă a legislației europene;
8. solicită Comisiei să examineze cu atenție temeiul juridic adecvat pentru toate măsurile luate în materie de despăgubire colectivă;
9. constată că, potrivit informațiilor disponibile până în momentul de față, în special un studiu realizat pentru DG SANCO în 2008 intitulat „Evaluarea eficacității și eficienței mecanismelor de acțiune colectivă în despăgubire în UE”, mecanismele disponibile de acțiune colectivă în despăgubire din cadrul UE nu au generat consecințe economice disproporționate;

Legislația UE existentă și măsurile reparatorii

10. constată că unele mecanisme de asigurare a respectării legii pentru cazuri individuale, precum Directiva 52/2008/CE privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, precum și Regulamentul (CE) nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate există deja la nivelul UE și consideră că îndeosebi Regulamentul (CE) nr. 861/2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă oferă acces la justiție prin simplificarea litigiilor transfrontaliere și reducerea costurilor în cazuri care implică cereri cu o valoare de mai puțin de 2 000 EUR, dar constată că această legislație nu este concepută astfel încât să asigure un acces efectiv la justiție în cazurile în care un număr mare de victime suferă daune similare;
11. opinează că măsurile reparatorii joacă, de asemenea, un rol important în garantarea drepturilor de care beneficiază cetățenii și societățile în conformitate cu legislația UE și este încredințat că mecanismele introduse prin Regulamentul (CE) nr. 2006/22/CE privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului¹, precum și prin Directiva 2009/22/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor pot fi îmbunătățite semnificativ, astfel încât să faciliteze cooperarea și protecția prin măsuri reparatorii în contextul situațiilor transfrontaliere;
12. consideră că necesitatea de a îmbunătăți protecția prin măsuri reparatorii este deosebit de mare în sectorul mediului; solicită Comisiei să examineze modalități de a extinde măsurile reparatorii în acest sector;

¹ JO L 364, 09.12.04, p. 1.

13. consideră că măsurile reparatorii ar trebui să se concentreze atât asupra intereselor individuale, cât și asupra intereselor publice și cere ca lărgirea accesului la justiție al organizațiilor să se opereze cu atenție, deoarece accesul la justiție al acestora nu ar trebui să fie mai facil decât cel al persoanelor;
14. invită, prin urmare, Comisia să consolideze și să sporească în continuare eficiența instrumentelor existente, precum Directiva 98/27/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor și Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului, pentru a asigura protecția publică adecvată a drepturilor consumatorilor în UE; subliniază, totuși, faptul că nici Directiva 98/27/CE, nici Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 nu permit consumatorilor să fie despăgubiți pentru prejudiciul suferit;

Cadru orizontal obligatoriu din punct de vedere juridic și elemente de siguranță

15. susține că accesul la justiție prin intermediul acțiunilor colective în despăgubire ține de sfera dreptului procedural și este preocupat de faptul că inițiativele neordonate ale UE în materie de acțiuni colective în despăgubire vor conduce la o fragmentare a procedurilor și legislațiilor naționale privind despăgubirile, care va slăbi, în loc să consolideze, accesul la justiție în UE; în cazul în care, în urma unei analize temeinice, se hotărăște că este nevoie și că este de dorit o schemă de acțiuni colective în despăgubire la nivelul Uniunii, cere ca orice propunere în materie de astfel de acțiuni colective să aibă forma unui cadru juridic orizontal, inclusiv a unui set comun de principii, care să asigure un acces uniform la justiție în UE prin intermediul acțiunilor colective în despăgubire și, în mod specific, dar nu exclusiv, să vizeze încălcarea drepturilor consumatorilor;
16. subliniază nevoia de a lua în considerare în mod corespunzător tradiția juridică și sistemul juridic din fiecare stat membru și de a îmbunătăți coordonarea celor mai bune practici între statele membre și este de opinie că efortul de elaborare a unui mecanism la nivelul UE care să creeze condițiile unei protecții eficiente a consumatorilor și a IMM-urilor nu ar trebui să provoace întârzieri în adoptarea cadrului orizontal;
17. subliniază că orice cadru orizontal obligatoriu din punct de vedere juridic trebuie să acopere aspectele esențiale pe care le prezintă obținerea colectivă a despăgubirilor; subliniază, de asemenea, în special, că chestiunile de drept privat internațional și de drept procedural trebuie să se aplice acțiunilor colective în general, indiferent de sectorul în cauză, pe când un număr limitat de norme privind protecția consumatorilor sau legea concurenței, având drept obiect aspecte cum ar fi efectele potențial obligatorii ale deciziilor adoptate de către autoritățile naționale competente în materie de concurență, ar putea fi cuprinse, de exemplu, în articole sau capitole separate ale instrumentului orizontal sau în instrumente juridice separate, în paralel sau ulterior adoptării instrumentului orizontal;
18. este încredințat că daunele individuale sau pierderea suferită joacă un rol esențial atunci când se hotărăște depunerea unei acțiuni, întrucât acestea sunt inevitabil comparate cu posibilele costuri ale procedurilor implicate de o acțiune; reamintește Comisiei, prin urmare, de necesitatea unui cadru orizontal privind acțiunea colectivă în despăgubire, un instrument eficient și necostisitor pentru toate părțile și consideră că normele procedurale naționale ale statelor membre ar putea utiliza Regulamentul nr. 861/2007 de stabilire a

unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă ca referință pentru acțiunile colective în despăgubire, atunci când valoarea cererilor nu depășește sfera de aplicare a regulamentului;

19. consideră că acțiunea colectivă în temeiul unui cadru juridic orizontal ar oferi cele mai mari avantaje în cazul în care pârâtul și victimele reprezentate nu își au domiciliul în același stat membru (dimensiunea transfrontalieră) și atunci când drepturile presupuse a fi fost încălcate sunt conferite de legislația UE (încălcarea legislației UE); solicită examinarea în continuare a modalităților de optimizare a căilor de atac în cazurile de încălcare a legislației naționale care pot avea implicații majore, transfrontaliere;
20. reiterează că trebuie instituite garanții în cadrul instrumentului orizontal pentru a evita acțiunile neîntemeiate și utilizarea necorespunzătoare a acțiunilor colective în despăgubire, astfel încât să se asigure proceduri judiciare echitabile, și accentuează că aceste garanții trebuie să acopere, inter alia, următoarele aspecte:

Calitatea procesuală

- pentru ca o acțiune reprezentativă să fie admisibilă, trebuie să existe un grup clar identificat, iar membrii grupului trebuie să fie identificați înainte de intentarea acțiunii;
- abordarea europeană a acțiunilor colective în despăgubire trebuie să se bazeze pe principiul opt-in, conform căruia victimele sunt identificate în mod clar și iau parte la procedură numai în cazul în care acestea și-au exprimat în mod expres dorința de a participa, pentru a evita eventualele abuzuri; subliniază necesitatea respectării sistemelor naționale existente, conform principiului subsidiarității; solicită Comisiei să ia în considerare instituirea unui sistem care să furnizeze informații pertinente tuturor victimelor potențiale implicate, să crească reprezentativitatea acțiunilor colective, să permită unui număr cât mai mare de victime să obțină despăgubiri și să asigure un acces la justiție simplu, accesibil din punct de vedere financiar și eficient pentru toți cetățenii UE, evitându-se astfel multiplicarea excesivă a acțiunilor în justiție, precum și acțiunile ulterioare inutile în justiție, individuale sau colective, privitoare la aceeași infracțiune; solicită statelor membre să pună în aplicare mecanisme eficiente care să garanteze informarea și sensibilizarea cât mai multor victime cu puțință cu privire la drepturile și obligațiile care le revin, în special atunci când respectivele persoane locuiesc în state membre diferite, evitând afectarea nejustificată a reputației părții în cauză, pentru a respecta prezumția de nevinovăție;
- un sistem de acțiuni colective în care victimele nu sunt identificate înaintea procesului trebuie respins, întrucât ar fi contrar sistemelor juridice ale unui număr mare de state membre și ar încălca drepturile oricărei victime care ar lua parte la procedură fără să știe, fiind însă obligată să respecte hotărârea instanței;
- statele membre ar trebui să se asigure că un judecător sau un organism similar va avea în continuare puteri discreționare sub forma unei verificări preliminare a admisibilității oricărei acțiuni potențial colective, pentru a confirma faptul că respectivele criterii de calificare au fost întrunite și că acțiunea poate fi continuată;
- statele membre ar trebui să desemneze organizațiile calificate să intenteze acțiuni de reprezentare și ar fi de dorit niște criterii europene care să definească clar aceste entități

calificate; respectivele criterii s-ar putea baza pe articolul 3 din Directiva 2009/22/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor, însă este nevoie de o mai mare specificitate, pentru a se asigura atât evitarea litigiilor abuzive, cât și accesul la justiție; aceste criterii ar trebui să acopere, inter alia, resursele financiare și umane ale organizațiilor care se califică;

- victimele trebuie, în orice caz, să fie libere să recurgă la alternativa despăgubirii individuale în fața unei instanțe competente;

Despăgubire integrală pentru daunele realmente suferite

- cadrul orizontal ar trebui să acopere numai despăgubirea pentru daunele realmente suferite, pe când daunele morale trebuie interzise, în virtutea conceptului conform căruia despăgubirea pentru prejudicii trebuie distribuită victimelor considerate individual în mod proporțional cu prejudiciul suferit de fiecare dintre ele; în general, pactele quota litis sunt necunoscute în Europa și nu ar trebui să facă parte din cadrul orizontal obligatoriu;

Accesul la probe

- reclamanții colectivi nu trebuie să beneficieze de o poziție privilegiată în ceea ce privește accesul la dovezile pârâtului în raport cu reclamanții individuali și fiecare reclamant trebuie să facă dovada revendicărilor sale; obligația de a pune documentele la dispoziția reclamanților („discovery”) este în mare măsură necunoscută în Europa și nu ar trebui să facă parte din cadrul obligatoriu;

Principiul „cel care pierde plătește” (partea care pierde suportă cheltuielile de judecată)

- nu există acțiuni fără riscuri financiare și statele membre trebuie să stabilească norme proprii privind alocarea costurilor, în conformitate cu care partea perdantă trebuie să suporte costurile celeilalte părți, pentru a evita proliferarea unor acțiuni nefondate în cadrul mecanismului de acțiune colectivă în despăgubire la nivelul UE;

Interzicerea finanțării de către părți terțe

- Comisia nu trebuie să stabilească condiții sau orientări referitoare la finanțarea despăgubirilor pretinse, deoarece în sistemele de drept ale statelor membre recurgerea la finanțarea din partea terților, de exemplu oferind o parte din despăgubirile acordate, este necunoscută; aceasta nu împiedică statele membre să stabilească condiții sau orientări referitoare la finanțarea despăgubirilor pretinse;

21. sugerează, în cazul în care Comisia înaintează o propunere de instrument legislativ orizontal de reglementare a acțiunilor colective în despăgubire, adoptarea unui principiu de acțiuni în continuare, care să prevadă ca o soluționare la nivel privat, prin acțiuni colective în despăgubire, să poată fi pusă în aplicare dacă a existat o decizie anterioară privind încălcarea a Comisiei sau a unei autorități naționale competente; remarcă faptul că stabilirea principiului acțiunii de continuare nu exclude posibilitatea prevederii de acțiuni principale, precum și de continuare;

22. solicită Comisiei să mediteze asupra unor modalități de sensibilizare a consumatorilor în legătură cu disponibilitatea mecanismelor de acțiune colectivă în despăgubire și de

facilitare a cooperării între entitățile abilitate să întreprindă acțiuni colective; insistă asupra rolului determinant pe care îl pot juca organizațiile de consumatori și Rețeaua Centrelor Europene ale Consumatorilor (ECC-Net) în transmiterea de informații unui număr cât mai mare de victime ale încălcărilor legislației UE;

23. subliniază faptul că încălcările dreptului Uniunii identificate de către Comisie în domeniul măsurilor de protejare a consumatorilor UE sugerează consolidarea măsurilor reparatorii¹, recunoscând faptul că măsurile reparatorii nu sunt suficiente atunci când victimele au suferit daune și au dreptul la compensații; solicită Comisiei să identifice legislația UE în raport cu care despăgubirile sunt dificil de obținut;
24. consideră că acest lucru ar trebui făcut pentru a identifica domeniile în care cadrul orizontal poate oferi despăgubiri colective pentru încălcarea legislației respective, precum și pentru încălcarea legislației antitrust a UE; cere ca legislația UE pertinentă să fie indicată într-o anexă la instrumentul orizontal;

Soluționarea alternativă a litigiilor (SAL)

25. constată că mecanismele SAL depind adesea de dorința comerciantului de a coopera, iar disponibilitatea unui sistem judiciar eficient de acțiuni colective în despăgubire ar acționa ca un stimulent solid pentru ca părțile să convină cu privire la o soluționare în afara instanței, ceea ce ar putea conduce la evitarea unui număr considerabil de litigii; încurajează instituirea unor scheme SAL la nivel european care să permită soluționarea rapidă și fără costuri ridicate a litigiilor ca opțiune mai atractivă decât procedurile judiciare și sugerează ca orice judecător care efectuează verificări preliminare ale admisibilității în cazul unei acțiuni colective să aibă și competența de a solicita părților implicate ca, înainte de a intenta procese colective în justiție, să caute o soluție consensuală colectivă pentru pretențiile formulate; este încredințat că criteriile elaborate de Curte² ar trebui să constituie punctul de plecare pentru instituirea unei astfel de competențe; cu toate acestea, subliniază că aceste mecanisme ar trebui să rămână, așa cum indică și numele lor, doar alternative la acțiunea judiciară și nu o condiție preliminară a acesteia;

Competența și legea aplicabilă

26. subliniază faptul că un cadru orizontal ar trebui să stabilească norme pentru a evita căutarea instanței celei mai favorabile ('forum shopping') fără să pună în pericol accesul la justiție și că Bruxelles I ar trebui considerat punctul de plecare pentru a determina instanțele competente;
27. cere să se studieze în continuare în ce fel ar putea fi modificate normele privind conflictul de legi; este încredințat că o soluție ar putea fi aplicarea legii din locul în care domiciliază

¹ Studiu referitor la dificultățile cu care se confruntă consumatorii la obținerea despăgubirilor pentru încălcarea legislației în materie de protecție a consumatorilor și consecințele economice ale acestor dificultăți (Study regarding the problems faced by consumers in obtaining redress for infringements of consumer protection legislation, and the economic consequences of such problems), partea I, Raportul principal, 26 august 2008, pp. 21 și urm.

² Hotărârea din 18 martie 2010 pronunțată în cauzele conexe C-317/08, C-318/08, C-319/08 și C-320/08, Alassini, nepublicată încă în Repertoriul de jurisprudență.

majoritatea victimelor, reținând că victimele ar trebui să rămână libere ca, în loc să urmeze calea participării la acțiuni colective, să ceară despăgubiri în mod individual, în conformitate cu normele generale de drept internațional privat stabilite în Regulamentele Bruxelles I, Roma I și Roma II;

28. evidențiază faptul că, în urma hotărârii Curții în Cauza C-360/09, *Pfleiderer*, Comisia trebuie să garanteze că acțiunile colective în despăgubire nu compromit eficacitatea sistemului de clemență din cadrul legislației în materie de concurență și a procedurii de soluționare a diferendelor;

Procedura legislativă ordinară

29. insistă asupra faptului că Parlamentul European trebuie implicat, în cadrul procedurii legislative ordinare, în orice inițiativă legislativă în materie de acțiuni colective în despăgubire și că orice propunere trebuie să se bazeze pe o evaluare de impact detaliată;
30. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre și partenerilor sociali de la nivelul UE.

EXPUNERE DE MOTIVE

Raportorul salută consultarea pe orizontală inițiată de către Comisie, deschiderea acesteia către o abordare europeană a acțiunilor colective în despăgubire și hotărârea sa în legătură cu garanțiile îndreptate împotriva intentării proceselor neîntemeiate. Recenta hotărâre pronunțată de Curtea Supremă a SUA într-o cauză de discriminare colectivă¹ demonstrează încă o dată că sistemul de drept american combate el însuși acțiunile colective abuzive și neîntemeiate generate de excese ale sistemului SUA care nu au fost, cu siguranță, anticipate, atunci când au fost introduse, în urmă cu câteva zeci de ani; Europa trebuie să se opună cu fermitate oricăror intenții de a schimba tradițiile juridice ale UE prin incorporarea unor elemente procedurale străine care permit intentarea unor acțiuni colective abuzive.

Raportorul opinează că tradițiile judiciare ale UE se îndreaptă mai curând în direcția soluționării litigiilor între persoane individuale, și nu prin intermediul unor structuri colective. Cu toate acestea, în unele cazuri, s-ar putea ca, pe de o parte, să fie în interesul victimelor unor comportamente ilicite să-și comaseze pretențiile pe care, altfel, nu le-ar revendica în mod individual și, pe de altă parte, ar putea fi în interesul societăților să obțină o soluție unică sau un proces care să aducă securitate juridică în materie. În această măsură, numeroase state membre au introdus, în anii din urmă, instrumente colective care permit o anumită formă de acces colectiv la justiție. Aceste instrumente variază semnificativ îmbrăcând, de exemplu, forma unei acțiuni de reprezentare, a unei acțiuni de grup sau a unei spețe în care instanța se pronunță cu privire la o cerere individuală reprezentativă pentru toate celelalte. Nu au putut fi găsite informații exhaustive privind legile naționale pertinente și, în special, cu privire la aplicarea și funcționalitatea acestora, deoarece mai multe state membre au introdus aceste mecanisme în urmă cu puțin timp și nu există întotdeauna informații fiabile. Raportorul nu este, prin urmare, surprins de faptul că Comisia nu a semnalat până în prezent necesitatea unor acțiuni la nivelul UE. Ce articol din TFUE poate fi invocat ca temei juridic pentru un instrument orizontal este o chestiune care se cere încă examinată în detaliu. Desigur, respingerea acțiunii UE de către guvernele naționale trebuie luată în considerație cu seriozitate².

Cu toate acestea, raportorul este încredințat că, în spațiul de justiție european, cetățenii și societățile trebuie să beneficieze de drepturile conferite de legislația UE în mod efectiv și eficient. În cazul prejudiciilor dispersate sau în masă există, într-adevăr, posibilitatea ca victimele comportamentelor ilicite să nu ceară despăgubiri, deoarece costurile asociate unei acțiuni individuale în despăgubire ar putea fi disproporționate în raport cu daunele suferite. În prim-plan trebuie să rămână totuși aplicarea legislației UE de către autoritățile europene și naționale, deoarece acestea dispun de instrumente de anchetă de drept public inaccesibile persoanelor private; în această măsură, aplicarea legii la nivel privat rămâne complementară.

Legislația UE existentă și măsurile reparatorii

¹ Wal-Mart Stores Inc. v. Dukes et al. 564 U. S. xxx (2011).

² A se vedea, de exemplu, răspunsurile negative ale guvernelor francez și german pe site-urile http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_collective_redress/french_authorities_fr.pdf și, respectiv, http://ec.europa.eu/competition/consultations/2011_collective_redress/germany_ministry_of_justice_de.pdf.

În anii din urmă, UE a depus eforturi susținute în vederea ameliorării accesului la justiție. De exemplu, Regulamentul nr. 861/2007 privind cererile de despăgubire cu valoare redusă permite accesul eficient și efectiv la justiție prin simplificarea proceselor transfrontaliere având ca obiect revendicări cu o valoare mai mică de 2.000 EUR. Se impune evaluarea în continuare a regulamentului, spre a se stabili dacă intențiile legiuitorului UE s-au concretizat sau nu.

Raportorul recunoaște importanța protecției prin măsuri reparatorii. În multe cazuri, cum sunt publicitatea înșelătoare, lipsa de transparență a contractelor etc., există posibilitatea să nu se înregistreze daune, iar prioritară ar trebui să devină stoparea oricăror alte comportamente ilicite. Comisia a indicat ea însăși cum pot fi îmbunătățite Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea în materie de protecție a consumatorului¹ și Directiva 2009/22/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor (Directiva privind acțiunile în încetare)² pentru a consolida cooperarea și măsurile reparatorii.

Raportorul este însă preocupat de interpretarea laxă a normelor procedurale naționale care, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție, „nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile acțiunilor similare de natură internă (principiul echivalenței) și nu trebuie să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul eficacității)”³. Raportorul este încredințat că, concomitent cu respectarea acestor principii, organizațiile nu trebuie să beneficieze de un acces la justiție privilegiat și că legislația UE ar trebui să se concentreze asupra protecției și punerii în executare a intereselor individuale, mai curând decât asupra intereselor publice generale.

Garanțiile și instrumentul orizontal

Ținând seama de diversitatea sistemelor naționale de drept procedural, raportorul este încredințat că orice inițiativă în materie de acțiuni colective în despăgubire va avea ca rezultat o fragmentare a dreptului procedural și în materie de despăgubiri. O abordare europeană nu se poate limita la coordonarea diferitelor inițiative ale Comisiei, deoarece coordonarea nu împiedică obținerea unor rezultate diferite în cadrul procedurilor legislative.

Într-adevăr, orice inițiativă în materie de acțiuni colective în despăgubire ar aborda aceleași aspecte de drept procedural și drept privat internațional. De exemplu, sunt necesare garanții puternice identice cu privire la aspecte cum sunt statutul entităților de reprezentare și criteriile de autorizare, accesul la materialul probator sau aplicarea principiului „perdantul plătește”, indiferent de sectorul în cauză. Aceste aspecte au fost invocate nu numai în cadrul actualei consultări orizontale, ci și în cuprinsul cărților albe și verzi anterioare.

Raportorul presupune că Comisia are deja în vedere o abordare orizontală. Diferitele domenii identificate de Comisie în Cartea verde privind recursul colectiv pentru consumatori indică faptul că acest instrument urmează să fie aplicat în sectoare diferite, de exemplu în acela al serviciilor financiare, al telecomunicațiilor etc⁴. Prin urmare, elementul de legătură nu mai este domeniul, ci numai reclamantul, adică consumatorul. Toate acestea demonstrează clar că

1 Citată anterior.

2 Citată anterior.

3 A se vedea, de exemplu, hotărârea din 12 mai 2011, pronunțată în Cauza C-115/09, Trianel Kohlekraftwerk Lünen, neraportată încă în Culegere.

4 Cartea verde din 27 noiembrie 2008 privind recursul colectiv pentru consumatori (COM(2008) 794 final), p. 4.

un instrument orizontal constituie modalitatea optimă de a nu introduce legi sectoriale diferite, având ca rezultat fragmentarea dreptului procedural național.

Fragmentarea dreptului național nu numai că ar împiedica funcționarea sistemelor judiciare, ci ar mări și lipsa de securitate juridică, ceea ce ar contrasta cu obiectivul îmbunătățirii accesului la justiție. Dreptul procedural stabilește normele aplicabile procedurilor desfășurate în interiorul instanțelor de judecată și urmărește promovarea accesului la justiție. În general, aceste norme nu fac distincție între diferitele sectoare industriale și diferitele ramuri de drept. În consecință, o abordare europeană a acțiunilor colective în despăgubire nu trebuie să introducă astfel de distincții, ci să permită o abordare orizontală. În măsura în care este nevoie de norme limitate, specifice unui anumit sector, acestea pot fi stabilite în însuși instrumentul orizontal, de exemplu într-un capitol separat.

Raportorul consideră că acțiunile colective în despăgubire ar trebui să fie posibile în cazul în care o victimă individuală se abține de la solicitarea unor despăgubiri deoarece consideră că daunele nu sunt proporționale cu costurile asociate unor proceduri judiciare. Studiile indică faptul că pragul financiar se află între 101 EUR și 2 500 EUR¹. Limitarea acțiunilor colective în despăgubire la daune individuale de până la 2 000 EUR ar alinia instrumentul orizontal cu Regulamentul nr. 861/2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă și ar asigura constanța legislației UE. Raportorul ar dori să lanseze o dezbatere cu privire la întrebarea dacă nu ar fi de preferat un prag mai scăzut.

Raportorul consideră că, pentru cauzele transfrontaliere în cazul cărora a fost încălcată legislația UE, ar trebui să fie disponibil un instrument orizontal. Elementul transfrontalier ar fi constituit în cazul în care victima și pârâtul nu domiciliază în același stat membru. Instrumentul orizontal s-ar putea, de asemenea, aplica în cazul în care victimele nu domiciliază în același stat membru.

Orice instrument orizontal trebuie să se bazeze pe principiul conform căruia oricine a suferit daune trebuie să aibă dreptul la despăgubiri, fără însă ca cei care intentează acțiuni colective să beneficieze de o poziție care să-i favorizeze în raport cu reclamanții individuali. Acest principiu ar atrage după sine incorporarea mai multor garanții în orice instrument orizontal.

Raportorul cere ca acțiunile de reprezentare să fie încredințate unor entități calificate. Este necesar să fie elaborate criteriile europene, în conformitate cu care statele membre să poată autoriza entitățile calificate să depună cereri de despăgubire. Articolul 3 din Directiva 2009/22/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor ar putea servi ca punct de plecare pentru elaborarea acestor criterii, care ar trebui să constituie o primă barieră în calea utilizării necorespunzătoare a unui instrument orizontal. Conform acestor criterii, s-ar putea acorda autorizații organizațiilor pentru consumatori, avocaților poporului etc. Dată fiind complexitatea acțiunilor colective, este însă necesar ca reprezentarea să se înfăptuiască printr-un avocat. În consecință, nu este nevoie de acțiuni de grup în cadrul cărora victimele să-și poată comasa pretențiile într-o singură revendicare. Autorizarea entităților calificate ar pune la dispoziția statelor membre un mecanism care le-ar permite să exercite un anumit control asupra organizațiilor reprezentative și, în consecință, asupra instrumentului orizontal, îndreptat împotriva utilizării

¹ A se vedea Eurobarometrul special 342, aprilie 2011, p. 45; a se vedea, de asemenea, Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Responsabilizarea consumatorilor în UE” SEC (2011) 469, Bruxelles, 7.4.2011, p. 5: EUR 1000.

necorespunzătoare, deoarece un astfel de control nu ar exista în cazul acțiunilor de grup.

Raportorul solicită ca în acțiunile de reprezentare să poată participa exclusiv grupuri clar de definite de persoane și ca, în momentul depunerii cererii, identificarea să fie finalizată. Constituțiile mai multor state membre interzic acțiunile opt-out în cadrul cărora cererile sunt formulate în contul unor părți vătămate necunoscute, deoarece victimele nu ar mai fi libere să nu intenteze nicio acțiune. O acțiune opt-out ar fi, de asemenea, problematică în lumina articolului 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Se pot acorda despăgubiri numai pentru daunele efectiv suferite și numai victimelor unei încălcări a legislației UE. Prin urmare, nicio parte din despăgubire nu poate rămâne în mâinile organizației reprezentative, deoarece astfel nu numai că s-ar încălca principiul despăgubirii, ci s-ar mări considerabil și stimulentele financiare pentru depunerea unor acțiuni neîntemeiate.

Raportorul solicită interzicerea daunelor morale, în special pentru a se evita căutarea celei mai favorabile instanțe. Într-adevăr, în Cauza Manfredi, Curtea de Justiție a recunoscut admisibilitatea dispozițiilor naționale privind daunele morale, dar această hotărâre se aplică doar în lipsa unor norme comunitare în materie¹. Legiuitorul Uniunii poate, astfel, exclude plata unor despăgubiri morale.

Raportorul dorește să mențină principiul conform căruia partea care semnalează o încălcare trebuie să o dovedească; în felul acesta, părții pârâte nu i se poate cere să furnizeze dovezi pentru reclamant. Atunci când este vorba de materialul probator, este de cea mai mare importanță ca reclamantii colectivi să nu aibă o poziție privilegiată în raport cu reclamantii individuali. În loc să se introducă la nivel european cerințe în materie de dezvoltare a probelor străine, statele membre ar trebui să continue să reglementeze accesul la acestea în conformitate cu dreptul procedural național. Cerințele privind dezvoltarea probelor majorează inutil costul procedurilor judiciare și încurajează intentarea acțiunilor neîntemeiate, din care cauză ele trebuie respinse la nivel european.

Raportorul dorește să mențină normele naționale privind repartizarea costurilor, deoarece principiul bine stabilit în statele membre, conform căruia perdantul plătește, este o garanție împotriva cererilor neîntemeiate. Comisia nu ar trebui nici să încurajeze statele membre, prin intermediul unor instrumente juridice fără caracter obligatoriu, să-și alinieze dispozițiile privind repartizarea costurilor.

Raportorul respinge finanțarea cererilor colective de despăgubire. Pe lângă faptul că sunt necunoscute în majoritatea statelor membre, mecanismele de finanțare transformă revendicarea într-un bun negociabil. Uniunea nu ar trebui să permită ca mecanismele de piață să decidă dacă o acțiune poate fi intentată sau nu. În acest sens, trebuie reținut faptul că numeroase asociații ale consumatorilor etc. beneficiază de finanțări și că eventuala mărire a finanțării publice și quantumul unei astfel de măriri în vederea consolidării acțiunilor de reprezentare ar trebui să constituie obiectul unei analize suplimentare.

Din cauza constrângerilor de redactare, raportorul nu a avut posibilitatea de a aborda numeroase alte aspecte importante legate de garanții, de exemplu modul de lucru cu documentele aflate în posesia autorităților publice. Reținând că, în domenii cum ar fi legislația în materie de concurență, acțiunile private în despăgubire se depun, cel mai probabil, după ce

¹ Cauzele conexe C-295/04 și C-298/04 Manfredi [2006], Culegerea I-6619, considerentul 92.

o autoritate în materie constată încălcarea legislației UE, ar trebui ca problema accesului la documente să fie studiată în continuare. Raportorul consideră că ar trebui acordat accesul la documentele reținute în cadrul investigațiilor publice, dar că ar trebui elaborate criterii specifice, pentru a identifica circumstanțele în care accesul la documente ar putea fi refuzat, pentru a proteja interesele legitime ale pârâtului sau ale unui terț, precum și orice alte interese prioritare. Ar trebui reținut faptul că, în ceea ce privește daunele private din domeniul concurenței și interacțiunea cu programul de clemență, Curtea a hotărât recent că le incumbă „instanțelor statelor membre, în temeiul dreptului lor național, sarcina de a determina condițiile în care acest acces trebuie acordat sau refuzat, prin evaluarea comparativă a intereselor protejate de dreptul Uniunii”¹.

Pe lângă toate acestea, s-ar putea lua în considerație posibilitatea ca acțiunile de reprezentare să nu poată fi intentate decât după ce încălcarea legislației UE a fost stabilită definitiv de autoritatea națională sau europeană competentă sau de instanța ale cărei hotărâri nu sunt atacabile în conformitate cu legislația națională.

În acest context, dar nu în cadrul instrumentului orizontal, trebuie elaborate criterii specifice care să permită deducerea amenzilor sau a altor sancțiuni publice după acordarea despăgubirilor, astfel ca asupra pârâților să nu apese sarcini financiare disproporționate. În domeniul legislației antitrust, ar trebui modificat în consecință Regulamentul (CE) nr. 1/2003 al Consiliului din 16 decembrie 2002 privind punerea în aplicare a normelor de concurență prevăzute la articolele 81 și 82 din tratat².

În sfârșit, raportorul este încredințat că acțiunile colective în despăgubire nu ar trebui să fie posibile în cazul încălcărilor generale ale legislației UE, în special al legislației UE în materie de protecție a consumatorilor, deoarece o clauză atât de vagă ca aceasta ar mări lipsa de securitate juridică: ar trebui să se stabilească, de fiecare dată, dacă drepturile încălcate derivă din legislația UE sau din cea națională. De asemenea, nu ar fi suficientă identificarea anumitor sectoare, cum ar fi acela al serviciilor financiare și al telecomunicațiilor³, deoarece nu ar fi clar ce drepturi conferite în conformitate cu legislația UE sunt în joc. Securitatea juridică ar fi, dimpotrivă, sporită prin identificarea exactă a acelor părți din legislația UE în care există probleme privind punerea în executare a drepturilor victimelor. Odată ce această identificare a avut loc, instrumentul orizontal ar trebui să se aplice acțiunilor în despăgubire în cazul încălcării legislației pertinente indicate, precum și a normelor UE antitrust. La fel ca în cazul Directivei privind acțiunile în încetare, legislația UE pertinentă ar trebui indicată într-o anexă la instrumentul orizontal, astfel încât să permită stabilirea corectă a încălcărilor atacabile prin acțiuni colective în despăgubire în conformitate cu instrumentul orizontal.

Soluționarea alternativă a litigiilor (SAL)

În general, SAL oferă soluții rapide și echitabile și ar trebui să constituie o cale de soluționare a litigiilor mai atractivă decât procedurile judiciare. În consecință, căutarea unei soluții extrajudiciare înainte de a se recurge la o acțiune colectivă ar trebui să fie obligatorie. Pentru a fi compatibilă cu dreptul la protecție judiciară efectivă⁴, introducerea unei obligații legale având ca obiect o procedură obligatorie de soluționare a litigiilor trebuie să țină seama de

¹ Hotărârea din 14 iunie 2011, pronunțată în cauza C-360/09, Pleiderer, neraportată încă în Culegere.

² JO L 1, 04.01.03, p. 1.

³ Cartea verde privind recursul colectiv pentru consumatori (COM(2008) 794, p. 4.

⁴ Cauzele conexe C-317/08, C-318/08, C-319/08 și C-320/08, Alassini, considerentul. 48 și urm.

anumite criterii elaborate de Curte. În toamna lui 2011, este așteptată o propunere cu privire la SAL a Comisiei, iar această propunere ar trebui să constituie punctul de plecare pentru dezvoltarea unui astfel de mecanism.

Competența și legea aplicabilă

Raportorul este încredințat că, pentru a împiedica căutarea celei mai favorabile instanțe, chestiunile legate de competență și de legea aplicabilă sunt de maximă importanță. Prin urmare, este clar că sunt necesare norme stricte, pentru a se evita apelul grăbit la instanțele de judecată. Normele privind competența și legea aplicabilă în situații transfrontaliere favorizează partea cea mai slabă, de exemplu consumatorul. Atunci când se ajunge la acțiuni colective în despăgubire, părțile vătămate nu formulează o cerere unică, ci o cerere colectivă. Necesitatea de a proteja partea cea mai slabă nu mai este, în consecință, absolută, ceea ce permite ca, în loc să se modifice normele UE pertinente, să se introducă norme specifice privind competența și legea aplicabilă în cazul instrumentului orizontal înсуși.

Cu privire la jurisdicție, o clauză specială din instrumentul orizontal ar trebui să prevadă că aceasta le aparține instanțelor din locul în care domiciliază pârâtul. Raportorul consideră că nu există nicio altă soluție. Acordarea jurisdicției instanțelor din locul în care s-a produs cea mai mare parte a daunelor ar putea fi problematică, deoarece în numeroase cazuri este dificil, dacă nu chiar imposibil, să se stabilească unde anume s-a produs cea mai mare parte a daunelor. De asemenea, acordarea jurisdicției instanțelor din locul în care domiciliază majoritatea părților vătămate ar putea, la prima vedere, să pară ușoară în cadrul unei proceduri opt-out, deoarece victimele trebuie să fie identificate clar. O astfel de clauză ar lăsa însă loc căutării celei mai favorabile instanțe, deoarece nu s-ar mai putea evita situațiile în care o masă critică de victime provenind din jurisdicții în care dreptul procedural este perceput ca favorabil reclamantilor este încurajată să se alăture acțiunii.

Raportorul consideră, de asemenea, că este nevoie de norme stricte privind legea aplicabilă, însă înțelege că un astfel de deziderat ar fi dificil de realizat. Pentru a se stabili dacă nu ar fi posibil să se dispună aplicarea legii de la locul în care domiciliază majoritatea părților vătămate, sunt însă necesare analize suplimentare. În mod alternativ, raportorul consideră că legea aplicabilă ar putea fi, de asemenea, aliniată cu normele privind jurisdicția; cu alte cuvinte, legea aplicabilă ar putea fi legea din locul în care domiciliază pârâtul. S-ar obține astfel avantajul că instanța s-ar pronunța pe baza unei singure legi, cu care este familiarizată.

În lipsa unei armonizări depline în majoritatea domeniilor legislației naționale, o astfel de normă nu ar putea exclude situațiile în care legea aplicabilă acordă mai puține drepturi decât dreptul material din alte state membre în care sunt domiciliate unele dintre victimele care au optat să fie părți vătămate în proces. Victimele și-ar păstra însă libertatea de a nu se alătura acțiunii opt-in colective și de a recurge la căi de atac individuale în statul lor membru.

În cazul în care chestiunea legii aplicabile nu ar fi soluționată, instanțele ar trebui să se pronunțe pe baza unor legi naționale diferite. O soluție ar fi aceea de a forma subgrupuri constând din grupuri de victime alcătuite în conformitate cu diferitele legi materiale care trebuie aplicate. În felul acesta, s-ar reduce complexitatea revindicării, însă instanța competentă ar trebui să aplice un număr de până la 28 de legi diferite.

Procedura legislativă ordinară

Raportorul insistă ferm asupra faptului că Parlamentul trebuie să fie implicat, în cadrul procedurii legislative ordinare, în orice inițiativă legislativă. Experiența din trecut indică faptul că Parlamentul nu va accepta nicio propunere în cazul în care acest drept nu este respectat.

20.10.2011

AVIZ AL COMISIEI PENTRU AFACERI ECONOMICE ȘI MONETARE

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

referitor la o abordare europeană coerentă în materie de acțiuni colective în despăgubire (2011/2089(INI))

Raportor pentru aviz: Andreas Schwab

SUGESTII

Comisia pentru afaceri economice și monetare recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

1. salută eforturile Comisiei către o abordare europeană coerentă în materie de acțiuni colective în despăgubire; reamintește de Rezoluția sa din 29 martie 2009 referitoare la Cartea albă privind acțiunile în despăgubire pentru cazurile de încălcare a normelor antitrust și consideră că orice nouă inițiativă în materie de acțiuni colective în despăgubire trebuie să fie coerentă atât cu conținutul prezentei rezoluții, cât și cu cel al rezoluției din 2009;
2. consideră că, în ceea ce privește sectorul concurenței, transpunerea în practică la nivelul instituțiilor publice este esențială pentru punerea în aplicare a dispozițiilor tratatelor, pentru atingerea deplină a obiectivelor UE și pentru asigurarea punerii în aplicare a legislației UE în materie de concurență de către Comisie și autoritățile naționale competente în materie;
3. cu toate acestea, recunoaște că pe o piață unică tot mai integrată, în cadrul căreia comerțul online care se dezvoltă rapid, este necesară o abordare europeană în domeniul acțiunilor colective în despăgubire;
4. remarcă faptul că transpunerea în practică la nivel privat, prin acțiuni colective în despăgubire, ar putea facilita compensarea la nivelul UE pentru prejudiciile suferite de consumatori și întreprinderi și ar putea garanta eficiența legislației UE în domeniul concurenței;

5. remarcă faptul că forme de transpunere în practică la nivel privat există deja în multe state membre, însă sistemele naționale sunt complet divergente și multe state membre nu au instituit norme clare și specifice cu privire la acțiunile colective în despăgubire, inclusiv căile de atac judiciare;
6. subliniază că, pentru realizarea pieței interne, ar trebui să existe mai multă coerență între drepturile consumatorilor din diversele părți ale Uniunii; evidențiază faptul că un sistem de acțiuni colective în despăgubire bine conceput poate contribui la creșterea încrederii consumatorilor și, astfel, la o bună funcționare a pieței interne și a comerțului electronic, stimulând competitivitatea economiei europene;
7. remarcă, de asemenea, că relativ puține acțiuni în despăgubire la nivel privat ajung în fața instanțelor naționale;
8. subliniază, prin urmare, necesitatea sporirii eficienței atât a dreptului de acces la justiție, cât și a legislației UE în materie de concurență, întrucât acțiunile individuale nu sunt întotdeauna suficiente și eficiente;
9. reamintește că, în prezent, numai statele membre legisfează în ceea ce privește normele aplicabile pentru cuantificarea despăgubirilor ce pot fi acordate; mai observă și că punerea în aplicare a legislației naționale nu trebuie să împiedice aplicarea uniformă a legislației europene;
10. adaugă că orice sistem de acțiuni colective în despăgubire la nivelul UE trebuie să țină seama de cele mai bune practici naționale din domeniul despăgubirilor colective;
11. subliniază, în continuare, că orice instrument UE orizontal pentru acțiuni colective în despăgubire ar trebui să prevadă standarde minime comune pentru obținerea de despăgubiri colective, conform principiilor subsidiarității, specialității și proporționalității, și să includă eventual și chestiuni procedurale și de drept privat internațional generale;
12. consideră că trebuie să se ia în considerare în mod corespunzător problemele specifice domeniului concurenței și că orice instrument aplicabil acțiunilor colective în despăgubire trebuie să țină seama pe deplin de specificitatea sectorului antitrust;
13. reamintește că problemele specifice includ politica de clemență, care constituie un instrument esențial pentru descoperirea cartelurilor; subliniază că acțiunile colective în despăgubire nu ar trebui să compromită eficacitatea sistemului de clemență din cadrul legislației în materie de concurență și a procedurii de tranzacționare;
14. indică, cu toate acestea, că acțiunile în despăgubire pentru încălcarea legislației UE în materie de concurență prezintă caracteristici speciale, distincte de cele ale altor acțiuni în despăgubire, întrucât acestea pot afecta competențele conferite în mod direct autorităților publice în temeiul tratatelor, permițându-le să investigheze și să pedepsească încălcările, și, pe de altă parte, sunt legate de comportamente care distorsionează buna funcționare a pieței interne și care ar putea, de asemenea, afecta la niveluri diferite relațiile dintre întreprinderi și consumatori;
15. subliniază că există experiențe comparative și literatură de specialitate abundentă pe baza cărora se pot evalua multiplele chestiuni specifice și foarte importante, care nu există în

alte domenii;

16. subliniază că experiența dobândită până în prezent în acele state membre ale UE în care sunt deja instituite astfel de mecanisme de acțiune în despăgubire arată că nu au existat abuzuri sau lichidări de întreprinderi;

17. reiterează că, în ceea ce privește acțiunile colective în despăgubire din cadrul politicii în domeniul concurenței, trebuie instituite garanții pentru a evita un sistem de acțiuni colective cu cereri de despăgubire neîntemeiate și utilizarea excesivă a procedurilor contencioase și pentru a asigura egalitatea mijloacelor în cadrul procedurilor judiciare și accentuează că aceste garanții trebuie să acopere, inter alia, următoarele aspecte:

- grupul reclamanților trebuie să fie clar identificat înainte de formularea acțiunii (procedura „opt-in”);
- autoritățile publice, precum mediatorii sau procurorii, precum și organismele reprezentative, pot introduce o acțiune în numele unui grup de reclamanți clar identificat;
- criteriile utilizate pentru definirea organismelor reprezentative calificate pentru a introduce acțiuni în reprezentare trebuie stabilite la nivelul UE;
- un sistem de acțiune colectivă trebuie respins pe motive legate de promovarea utilizării excesive a procedurilor contencioase, de incompatibilitatea cu constituțiile statelor membre și de afectarea drepturilor oricărei victime care ar putea participa la procedură în mod involuntar, dar ar fi totuși obligată să respecte hotărârea instanței;

(a) acțiunile individuale permise:

- reclamanții trebuie să dispună întotdeauna de libertatea de a utiliza alternativa reprezentată de acțiunea în despăgubire individuală într-o instanță competentă;
- reclamanții din cadrul unei acțiuni colective nu trebuie să se afle într-o poziție mai favorabilă decât reclamanții individuali;

(b) despăgubirile pentru prejudicii minore și difuze:

- victimele prejudiciilor minore și difuze ar trebui să dispună de mijloace adecvate de acces la justiție prin acțiuni colective în despăgubire și să obțină o compensație corectă;

(c) despăgubirea numai pentru daunele realmente suferite:

- despăgubirile se pot acorda numai pentru daunele realmente suferite; daunele morale și îmbogățirea abuzivă pe seama acestora trebuie interzise;
- fiecare reclamant trebuie să aducă dovezi în sprijinul revendicărilor sale;
- daunele acordate trebuie distribuite reclamanților individuali proporțional cu prejudiciile individuale suferite;

- în general, onorariile condiționate de rezultate sunt necunoscute în Europa și trebuie respinse;

(d) principiul conform căruia partea care pierde suportă cheltuielile de judecată:

- dacă reclamantul nu dispune de mijloace financiare, există riscul să nu se formuleze nicio acțiune; în continuare, cheltuielile de judecată și, odată cu acestea, riscul juridic vor fi suportate de partea perdantă; stabilirea acestor norme privind suportarea cheltuielilor țin, în acest context, de competența statelor membre;

(e) interzicerea finanțării de către părți terțe:

- procedurile judiciare nu ar trebui finanțate de către părți terțe, de exemplu prin cedarea eventualelor compensații ulterioare de către reclamant părții terțe ;

18. solicită Comisiei să realizeze o analiză detaliată și obiectivă a modului în care se pot furniza aceste garanții într-un sistem de acțiuni colective în despăgubire;

19. solicită Comisiei să stabilească cu claritate condițiile în care poate fi admisă o acțiune și să prevadă ca statele membre să fie cele care se asigură că orice acțiune colectivă potențială trece printr-o verificare preliminară a admisibilității, pentru a confirma că sunt îndeplinite criteriile de calificare și că acțiunea poate continua;

20. subliniază că orice cadru orizontal trebuie să asigure două premise de bază:

- statele membre nu vor aplica condiții mai restrictive cazurilor de acțiune colectivă în despăgubire apărute ca urmare a încălcării legislației UE decât cele aplicate cazurilor apărute ca urmare a încălcării legislației naționale;
- niciunul dintre principiile prevăzute în cadrul orizontal nu va împiedica adoptarea de măsuri suplimentare pentru a asigura eficacitatea deplină a legislației UE;

21. sugerează, în cazul în care Comisia va înainta o propunere de instrument legislativ de reglementare a acțiunilor colective în despăgubire în cadrul politicii din domeniul concurenței, adoptarea unui principiu de acțiuni de continuare, care să prevadă ca transpunerea în practică la nivel privat, prin acțiuni colective în despăgubire, să poată fi pusă în aplicare dacă a existat o decizie anterioară privind încălcarea a Comisiei sau a unei autorități naționale competente, în vederea protejării sistemului de clemență și garantării posibilității, pentru Comisie și pentru autoritățile naționale competente, de a demara acțiuni efective de punere în aplicare a legislației UE în domeniul concurenței;

22. remarcă faptul că stabilirea principiului acțiunii de continuare nu exclude posibilitatea prevederii de acțiuni principale sau de continuare în domeniul concurenței sau în alte domenii în orice instrument legislativ; subliniază că, în cazul acțiunilor principale, este necesar să se garanteze că orice acțiune la nivel privat poate fi suspendată până la adoptarea unei decizii privind aplicarea la nivel public referitoare la încălcare, de către autoritatea competentă în materie de concurență, în temeiul legislației UE;

23. sprijină dezvoltarea unor mecanisme alternative robuste de soluționare a diferendelor la nivel UE, a unor proceduri de soluționare extrajudiciară a litigiilor rapide și ieftine,

precum și a unor instrumente de autoreglementare, cum ar fi codurile de conduită; cu toate acestea, subliniază că aceste mecanisme ar trebui să rămână, așa cum indică și numele lor, doar alternative la acțiunea judiciară și nu o condiție preliminară acesteia;

24. consideră că un sistem eficient de acțiuni colective în despăgubire ar putea, de fapt, să stimuleze dezvoltarea unor mecanisme alternative de soluționare a diferendelor, prin crearea unui stimulent pentru părți de a-și soluționa disputele rapid și fără a ajunge în instanță;
25. consideră că fiecare pagubă sau pierdere suferită joacă un rol central în deciziile de introducere a unei acțiuni și că normele procedurale naționale ale statelor membre ar putea utiliza Regulamentul nr. 861/2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă¹ ca referință în sensul acțiunilor colective în despăgubire, atunci când valoarea cererilor nu depășește sfera de aplicare a regulamentului;
26. subliniază că orice instrument legislativ propus de Comisie pentru reglementarea acțiunilor colective în despăgubire în domeniul concurenței ar trebui adoptat fără întârziere și numai prin procedura legislativă ordinară.

¹ JO L 199, 31.7.2007, p. 1.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	17.10.2011
Rezultatul votului final	+: 33 -: 1 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Burkhard Balz, Udo Bullmann, Pascal Canfin, Nikolaos Chountis, George Sabin Cutaș, Leonardo Domenici, Derk Jan Eppink, Diogo Feio, Ildikó Gáll-Pelcz, Jean-Paul Gauzès, Sven Giegold, Sylvie Goulard, Liem Hoang Ngoc, Gunnar Hökmark, Wolf Klinz, Jürgen Klute, Philippe Lamberts, Werner Langen, Astrid Lulling, Arlene McCarthy, Alfredo Pallone, Anni Podimata, Antolín Sánchez Presedo, Peter Simon, Peter Skinner, Ivo Strejček, Kay Swinburne, Marianne Thyssen
Membri supleanți prezenți la votul final	Sophie Auconie, Philippe De Backer, Saïd El Khadraoui, Olle Ludvigsson, Thomas Mann, Andreas Schwab, Theodoros Skylakakis
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Diana Wallis

12.10.2011

AVIZ AL COMISIEI PENTRU PIAȚA INTERNĂ ȘI PROTECȚIA CONSUMATORILOR

destinat Comisiei pentru afaceri juridice

referitor la o abordare europeană coerentă în materie de acțiuni colective în despăgubire
(2011/2089(INI))

Raportoare pentru aviz: Sylvana Rapti

SUGESTII

Comisia pentru piața internă și protecția consumatorilor recomandă Comisiei pentru afaceri juridice, competentă în fond, includerea următoarelor sugestii în propunerea de rezoluție ce urmează a fi adoptată:

- A. întrucât consumatorii afectați de o încălcare a legii care doresc să urmeze o procedură în instanță pentru a obține despăgubiri în mod individual se confruntă adesea cu bariere semnificative din punctul de vedere al posibilităților efective și al accesibilității fizice și financiare, din cauza costurilor uneori ridicate aferente litigiului, a eventualelor costuri psihologice, a unor proceduri complexe și îndelungate și a lipsei de informații cu privire la căile de atac disponibile;
- B. întrucât, atunci când un grup de cetățeni sunt victimele aceleiași încălcări a legii, acțiunile individuale pot să nu constituie un mijloc eficient de a opri practicile ilegale în cauză sau de a obține despăgubiri, mai ales dacă pierderea individuală este mică în comparație cu costurile implicate de litigiu;
- C. întrucât, potrivit sondajului Eurobarometru special „Cetățenii Uniunii Europene și accesul la justiție” din octombrie 2004, desfășurat în statele membre UE-15, unul din cinci consumatori, respectiv unul din doi consumatori nu vor sesiza instanța pentru litigii cu o valoare de sub 1 000 de euro și, respectiv, de sub 200 de euro;
- D. întrucât, potrivit sondajului Eurobarometru Flash „Atitudinile consumatorilor față de comerțul transfrontalier și protecția consumatorilor”, din martie 2011, 79 % dintre consumatorii europeni declară că ar fi mai interesați să își apere drepturile în instanță dacă s-ar putea alătura unei acțiuni colective, întrucât o astfel de acțiune ar fi preferabilă din perspectiva costurilor și a eficienței;

- E. întrucât, în unele state membre, rezultatele generale ale instrumentelor existente de atac în justiție și de aplicare a legii concepute la nivel comunitar nu sunt considerate satisfăcătoare sau nu sunt suficient cunoscute, fiind, în consecință, prea puțin utilizate;
- F. întrucât aplicarea legii de către autoritățile publice, prin oprirea încălcărilor și impunerea de amenzi, nu permite în sine compensarea consumatorilor pentru prejudiciul suferit;
- G. întrucât, până în prezent, șaisprezece state membre au introdus mecanisme pentru acțiuni colective în despăgubire în sistemele lor juridice, cu mari diferențe în ceea ce privește domeniul de aplicare, caracteristicile procedurale (calitatea procesuală, categoriile de victime, tipul procedurii – opt-in/opt-out –, finanțarea sau rolul jucat de mecanismele alternative de soluționare a litigiilor în raport cu acțiunile în despăgubire) și eficiența, creând un adevărat mozaic juridic la nivelul UE,
- H. întrucât gruparea plângerilor într-o singură procedură de acțiune colectivă în despăgubire sau autorizarea ca o astfel de plângere să fie introdusă de către o entitate reprezentativă sau de către un organism reprezentativ care acționează în interes public ar putea simplifica procesul și reduce costurile pentru părțile implicate;
- I. întrucât un sistem de acțiune colectivă poate fi un complement util, dar nu poate înlocui protecția juridică individuală;
- J. întrucât integrarea piețelor europene și multiplicarea activităților transfrontaliere care rezultă din aceasta evidențiază necesitatea unei abordări coerente la nivelul UE, care să vizeze numeroasele cazuri în care consumatorii nu obțin nimic, deoarece procedurile pentru acțiunea colectivă în vederea obținerii de despăgubiri care au fost introduse într-o serie de state membre nu oferă soluții transfrontaliere,

Necesitatea unui cadru la nivelul UE

1. subliniază că, din cauza punctelor slabe ale cadrului actual de acțiune colectivă în despăgubire și de aplicare a legii în UE, precum și din cauza lipsei de informații, un procent semnificativ dintre consumatorii care au suferit prejudicii nu-și pot apăra drepturile și nu pot obține despăgubiri, iar practicile ilegale persistente cauzează societății pierderi totale semnificative;
2. invită, prin urmare, Comisia să consolideze și să sporească în continuare eficiența instrumentelor existente, precum Directiva 98/27/CE privind acțiunile în încetare în ceea ce privește protecția intereselor consumatorilor și a Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului, pentru a asigura aplicarea publică adecvată a drepturilor consumatorilor în UE; insistă, totuși, asupra faptului că nici Directiva 98/27/CE, nici Regulamentul (CE) nr. 2006/2004 nu permit consumatorilor să fie despăgubiți pentru prejudiciul suferit;
3. reamintește în continuare că Regulamentul (CE) nr. 861/2007 de stabilire a unei proceduri europene cu privire la cererile cu valoare redusă, Directiva 52/2008/CE privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială, precum și Regulamentul (CE) nr. 805/2004 privind crearea unui titlu executoriu european pentru creanțele necontestate sunt menite să îmbunătățească accesul la justiție, să simplifice litigiile transfrontaliere cu

privire la cererile cu valoare redusă și să reducă costurile, dar, până în prezent, nu au fost suficient utilizate din cauză că nu sunt cunoscute de publicul larg; remarcă, totuși, că aceste instrumente se aplică numai în cazuri individuale;

4. subliniază faptul că situația actuală nu numai că este în detrimentul consumatorilor, care reprezintă partea mai slabă în tranzacțiile comerciale, dar impune, de asemenea, ca urmare a concurenței neloiale, condiții de piață inegale întreprinderilor care respectă regulile; în plus, în prezent, în majoritatea țărilor UE nu există un sistem juridic eficient care să reglementeze plata despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate de încălcarea dreptului concurenței în cazul persoanelor individuale; constată că autoritățile din domeniul concurenței sancționează încălcările dreptului concurenței și impun amenzi, dar consumatorii victime directe ale acestor încălcări nu primesc despăgubiri;
5. constată cu îngrijorare că actuala lipsă de despăgubiri este o lacună majoră în sistemul juridic, deoarece permite reținerea profitului ilegal de către comercianți;
6. subliniază faptul că, având în vedere diversitatea sistemelor naționale existente, lipsa securității juridice și lipsa unei abordări consecvente în materie de acțiuni colective în despăgubire la nivelul UE poate submina exercitarea drepturilor lor de către cetățeni și poate conduce la aplicarea inegală a acestor drepturi;
7. evidențiază faptul că această situație conduce la o discriminare semnificativă privind accesul la justiție, în detrimentul pieței interne, întrucât consumatorii sunt tratați diferit în funcție de locul lor de reședință;
8. constată că, potrivit unui studiu realizat pentru DG SANCO în 2008 („Evaluarea eficacității și eficienței mecanismelor de acțiune colectivă în despăgubire în UE”), niciunul dintre mecanismele existente de acțiune colectivă în despăgubire din cadrul UE nu a generat consecințe economice disproporționate pentru întreprinderile în cauză;
9. constată că, potrivit consultărilor, există lacune în cadrul de reglementare actual; subliniază, prin urmare, valoarea adăugată a unei acțiuni a UE coerente pentru definirea unui cadru comun în domeniul acțiunilor colective în despăgubire pentru rezolvarea problemei deficiențelor și a lipsei de eficacitate a instrumentelor juridice existente ale UE, a diversității situațiilor la nivel național, a eventualei evoluții și a reformelor sistemelor naționale de acțiuni colective în despăgubire existente sau a introducerii unor sisteme de acțiuni colective în despăgubire în statele membre în care nu există încă astfel de instrumente;
10. prin urmare, solicită Comisiei să sugereze măsuri, inclusiv o eventuală propunere legislativă de stabilire a unui mecanism de acțiune colectivă în despăgubire coerent la nivelul UE, aplicabil cauzelor transfrontaliere, pe baza unui set de principii și garanții comune, inspirat din tradiția juridică a UE și din sistemele juridice ale celor 27 de state membre și în conformitate cu principiile subsidiarității și al proporționalității prevăzute la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană;
11. sugerează includerea în propunere a unor măsuri de îmbunătățire a coordonării și a schimbului de bune practici între statele membre; subliniază, în acest context, faptul că experiențele naționale dobândite în materie de despăgubiri colective au scos în evidență erorile de evitat pentru crearea unui mecanism eficient de acțiune colectivă în despăgubire

la nivel european;

12. evidențiază faptul că este momentul potrivit pentru o acțiune coerentă la nivel european în sensul instituirii unui cadru comun în domeniul acțiunilor colective în despăgubire și pentru că anumite state membre iau, în prezent, în considerare posibilități de introducere a unor reforme substanțiale a sistemele lor de acțiuni colective în despăgubire, în vreme ce altele iau în calcul, în prezent, introducerea acestora;

Principii generale – garanții solide împotriva litigiilor abuzive

13. evidențiază faptul că o abordare europeană a acțiunilor colective în despăgubire nu trebuie să ofere stimulente economice pentru a încuraja acțiunile colective abuzive, ci ar trebui să ofere garanții solide și efective pentru a evita cereri nefondate și costuri disproporționate pentru întreprinderi, în special în această perioadă de criză financiară;
14. evidențiază faptul că soluționarea litigiilor prin dialog între părțile interesate trebuie ferm încurajată ori de câte ori este posibil, iar procedura judiciară trebuie considerată ultima soluție; invită comunitatea de afaceri să recunoască că este în interesul lor să întreprindă acțiuni voluntare pentru a compensa consumatorii și a evita astfel implicarea în proceduri de litigiu; subliniază că mecanismele alternative de soluționare a litigiilor (ASL) pot oferi părților o soluție mai rapidă și mai ieftină și pot juca un rol complementar pe lângă căile de atac judiciare, fără a se exclude reciproc cu acestea; totuși, constată că, în prezent, există lacune semnificative – sectoriale și geografice – în sistemele ASL existente în UE;
15. recunoaște necesitatea de a evita anumite abuzuri sau utilizarea frauduloasă a mecanismelor de acțiune colectivă în despăgubire întâlnită în țări terțe, în special în SUA cu sistemul său de „acțiuni colective”;
16. subliniază faptul că un sistem eficient de acțiuni colective în despăgubire ar trebui să poată oferi rezultate sigure din punct de vedere juridic, echitabile și adecvate, într-un termen rezonabil, respectând, în același timp, drepturile tuturor părților implicate; consideră că abordarea UE a chestiunii acțiunilor colective în despăgubire ar trebui să includă posibilitatea de a face recurs la decizia instanței într-un anumit interval de timp;
17. evidențiază faptul că particularitățile care încurajează o multiplicare excesivă a acțiunilor în justiție, precum despăgubirile morale, onorariile condiționate de rezultate, finanțarea de către părți terțe, lipsa de control asupra calității procesuale a entităților cu rol reprezentativ în instanță, posibilitatea ca avocații să prospecteze după victime potențiale, precum și procedura de descoperire pentru a aduce probe în instanță, fără a aduce atingere competențelor conferite curților și autorităților naționale conform legislației naționale, nu sunt compatibile cu tradiția juridică europeană și trebuie respinse; subliniază că ar trebui luate toate măsurile necesare pentru a interzice practica de a căuta instanța cea mai favorabilă;
18. insistă asupra necesității de a construi abordarea europeană a acțiunilor colective în despăgubire pe principiul opt-in, conform căruia victimele sunt identificate în mod clar și iau parte la procedură numai în cazul în care acestea și-au exprimat în mod expres dorința de a participa, pentru a evita eventualele abuzuri; subliniază necesitatea respectării sistemelor naționale existente, conform principiului subsidiarității; solicită Comisiei să ia în considerare instituirea unui sistem care să furnizeze informații pertinente tuturor

consumatorilor potențiali implicați, să crească reprezentativitatea acțiunilor colective și să asigure un acces la justiție simplu, accesibil din punct de vedere financiar și eficient pentru toți cetățenii UE, evitându-se astfel multiplicarea excesivă a acțiunilor în justiție, precum și acțiunile ulterioare inutile în justiție, individuale sau colective, privitoare la aceeași infracțiune;

19. solicită statelor membre să pună în aplicare mecanisme eficiente care să garanteze că un număr maxim de victime este informat și sensibilizat cu privire la drepturile și obligațiile care îi revin, în special atunci când respectivele persoane locuiesc în state membre diferite, evitând afectarea nejustificată a reputației părții în cauză, pentru a respecta cu scrupulozitate prezumția de nevinovăție;
20. subliniază că, pentru a asigura eficiența acțiunilor colective în despăgubire și pentru a evita potențialele abuzuri, abordarea UE în materie de acțiuni colective în despăgubire ar trebui să includă doar acțiunile reprezentative ale entităților recunoscute oficial la nivel național (autorități publice, precum avocatul poporului, sau organizațiile de consumatori); solicită Comisiei ca, în consultare cu statele membre, să definească un set comun de criterii pe care organizațiile de consumatori trebuie să le îndeplinească pentru a putea să se prezinte în instanță; subliniază faptul că autoritățile naționale competente ar trebui să fie responsabile pentru verificarea respectării acestor criterii de către organizațiile de consumatori;
21. subliniază că, în cazul litigiilor transfrontaliere, entitatea reprezentativă (autoritatea publică sau organizația de consumatori autorizată) ar trebui să poată să reprezinte victime din alte state membre care s-au alăturat procedurii de acțiune colectivă în despăgubire în orice stat membru;

Rolul instanței și importanța informării

22. susține faptul că instanța are un rol crucial de jucat în decizia cu privire la admisibilitatea plângerii și la caracterul reprezentativ al reclamantului, pentru a se asigura că numai plângerile fondate sunt examinate și pentru a garanta un echilibru just între prevenirea utilizării abuzive și protecția dreptului la un acces efectiv la justiție, atât pentru cetățeni, cât și pentru întreprinderile din UE;
23. consideră că instanța ar trebui, de asemenea, să asigure distribuția echitabilă a despăgubirii și să verifice caracterul echitabil al măsurilor de finanțare; evidențiază faptul că mecanismele de control al jurisdicției și cerințele privind proporționalitatea i-ar proteja pe acuzați împotriva abuzării sistemului;
24. insistă asupra necesității respectării principiului conform căruia partea care pierde suportă cheltuielile de judecată pentru evitarea proliferării plângerilor nefondate în cadrul mecanismului de acțiuni colective în despăgubire la nivelul UE, permițând judecătorului să reducă după cum consideră potrivit cheltuielile de judecată plătite de partea care pierde sau statului să furnizeze asistență juridică, în conformitate cu legislația națională și cu respectarea principiului subsidiarității;
25. evidențiază faptul că furnizarea de informații cu privire la acțiunile colective în despăgubire joacă un rol major în ceea ce privește accesibilitatea și eficacitatea procedurii, deoarece consumatorii trebuie să cunoască faptul că au fost victimele aceleiași practici

ilegale și că a fost demarată o acțiune colectivă, inclusiv în alt stat membru; insistă asupra rolului determinant pe care îl pot juca organizațiile de consumatori și Rețeaua Centrelor Europene ale Consumatorilor (ECC-Net) în transmiterea de informații unui număr cât mai mare de persoane, în special consumatorilor celor mai vulnerabili;

26. sugerează că, pentru a facilita cooperarea între entitățile abilitate să întreprindă acțiuni colective, în special în cazuri transfrontaliere, ar trebui să fie instituit un registru online de cazuri inițiate și în curs de desfășurare la nivelul UE; subliniază faptul că un astfel de ghiseu unic european ar fi un instrument util pentru entitățile abilitate care plănuiesc să introducă o acțiune colectivă în despăgubire în instanță, pentru a identifica dacă nu cumva este în curs de lansare o acțiune similară într-un alt stat membru; subliniază importanța schimbului de bune practici și a aplicării celor mai bune tehnologii disponibile pentru a facilita schimbul de informații, depunerea și gruparea cazurilor;

Finanțarea acțiunilor colective în despăgubire

27. afirmă că, pentru ca acțiunile colective să fie posibile din punct de vedere practic, statele membre ar trebui să garanteze disponibilitatea unor mecanisme adecvate de finanțare, conforme cu dispozițiile naționale și concepute astfel încât, pe de o parte, să nu încurajeze introducerea de acțiuni nefondate în justiție, iar, pe de altă parte, cetățenii să nu fie privați de accesul la justiție din cauza insuficienței resurselor financiare;

28. este conștient de faptul că unele entități cu rol de reprezentare pot să nu fie capabile să deschidă acțiuni colective în justiție și că, din cauza lipsei de resurse, numai un număr limitat de cazuri pot fi lansate; prin urmare, invită Comisia să examineze cu atenție posibilitatea creării unui fond european finanțat dintr-o parte a amenzilor aplicate întreprinderilor care încalcă legislația UE în domeniul concurenței; propune ca un astfel de fond să poată fi folosit pentru a acoperi costurile acțiunilor colective transfrontaliere cu dimensiune europeană, cu condiția ca entitatea cu rol de reprezentare să dovedească că fondurile vor fi utilizate în acel scop; subliniază că o astfel de opțiune ar furniza resurse suplimentare pentru a lupta împotriva comportamentului fraudulos și că ar constitui, de asemenea, un mod echitabil de a finanța acțiunile colective în despăgubire pentru consumatori, întrucât o parte a amenzilor ar fi indirect returnate victimelor; consideră că, în orice caz, compensațiile nu pot fi utilizate pentru a finanța procedurile de acțiune colectivă în despăgubire, întrucât numai prejudiciul efectiv suferit de reclamanți trebuie compensat; în sfârșit, insistă asupra necesității de a se evita finanțarea de către părți terțe, pentru a preveni abuzurile și crearea unei „piețe a litigiilor”.

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	6.10.2011
Rezultatul votului final	+ : 30 - : 2 0 : 1
Membri titulari prezenți la votul final	Adam Bielan, Lara Comi, António Fernando Correia De Campos, Jürgen Creutzmann, Christian Engström, Evelyne Gebhardt, Louis Grech, Małgorzata Handzlik, Iliana Ivanova, Edvard Kožušník, Kurt Lechner, Toine Manders, Hans-Peter Mayer, Phil Prendergast, Mitro Repo, Robert Rochefort, Zuzana Roithová, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Emilie Turunen, Bernadette Vergnaud, Barbara Weiler
Membri supleanți prezenți la votul final	Marielle Gallo, Anna Hedh, Constance Le Grip, Emma McClarkin, Sylvana Rapti, Oreste Rossi, Wim van de Camp
Membri supleanți [articolul 187 alineatul (2)] prezenți la votul final	Alexander Alvaro, Monika Hohlmeier, Axel Voss, Pablo Zalba Bidegain

REZULTATUL VOTULUI FINAL ÎN COMISIE

Data adoptării	20.12.2011
Rezultatul votului final	+: 21 -: 0 0: 0
Membri titulari prezenți la votul final	Raffaele Baldassarre, Luigi Berlinguer, Sebastian Valentin Bodu, Françoise Castex, Christian Engström, Marielle Gallo, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Klaus-Heiner Lehne, Antonio López-Istúriz White, Antonio Masip Hidalgo, Alajos Mészáros, Bernhard Rapkay, Evelyn Regner, Francesco Enrico Speroni, Alexandra Thein, Diana Wallis, Cecilia Wikström, Tadeusz Zwiefka
Membri supleanți prezenți la votul final	Jan Philipp Albrecht, Jean-Marie Cavada, Luis de Grandes Pascual, Kurt Lechner, Eva Lichtenberger